

Ключевые слова: Интернет, Википедия, перевод, УкрНет, немецкий язык, украинский язык.

Alsheva A., postgraduate student
Institute of Philology, National Taras Shevchenko University

TRANSLATION OF THE GERMAN WIKIPEDIA AS A WAY TOWARDS THE UANET GROWTH

The article deals with perspectives of the Ukrainian Internet-segment also known as UAnet. The ways contributing to increasing the presence of the Ukrainian language through translation of Wikipedia are suggested. The translation of the German Wikipedia is emphasised.

Key words: Internet, Wikipedia, translation, UAnet, the German language, the Ukrainian language.

УДК 81'374 :81'255=30.133.1

Андрієвська Е.М., к.філол.н., доц.,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЕЛЕКТРОННИЙ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИЙ РЕСУРС TRESOR DE LA LANGUE FRANÇAISE ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В РОБОТІ ПЕРЕКЛАДАЧА

Стаття знайомить із французьким лексичним порталом CNRTL. Аналізується робота інформатизованого словника "Trésor de la Langue Française informatisé", описуються його переваги та недоліки, можливості використання під час перекладу.

Ключові слова: французький лексичний портал, словник TLFi, словникова стаття, переклад.

Правильна організація роботи сучасного перекладача передбачає можливості для творчої діяльності, яка б забезпечувала максимальну ефективність праці. Досягти її можливо лише за умови уміння самостійно обирати перекладні та тлумачні словники, енциклопедичні довідники та різноманітні інформаційні бази даних, які широко представлені як у паперовому вигляді, так і на електронних носіях, у системі он-лайн.

Сьогодні особливу увагу перекладачів привертає французький портал Національного центру текстових та лексичних ресурсів (Centre National de Ressources Textuelles et Lexicales – CNRTL), який надає можливість цілеспрямованого пошуку лінгвістичної інформації на спеціалізованих сторінках [CNTRL 2013].

Кілька слів про самий Центр. Заснування цього осередку було ініційоване у 2005 році французьким Національним науково-дослідним центром (CNRS – Centre national de la recherche scientifique) університету Нансі на базі його лабораторії аналізу і цифрової обробки французької мови – Analyse et Traitement Informatique de la Langue Française (ATILF).

Реалізуючи програми національної та міжнародної співпраці в Європі, центр здійснює безпосереднє співробітництво з партнерами у Великій Британії (Оксфордський університет), Німеччині (Спеціальний центр у містах Трір, Вюрцбург, Саарбрюкен), Нідерландах (Нейменгенський університет). Він є інтегрованим до європейської мережі CLARIN, а також входить до європейської інфраструктури DARIAH – Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities, що займається цифровими даними в галузі досліджень гуманітарних і соціальних наук, культури та мистецтва. Центр покликаний здійснювати збір, обробку, облік, документування (метадані), упорядкування, архівацію, доповнення та розподіл результатів дослідницької діяльності, передусім науковців.

CNRTL має єдиний портал комп'ютеризованих лінгвістичних баз даних та засобів обробки мови, де об'єднано максимум інформатизованих ресурсів і консультативних засобів, для тих, хто вивчає, знає і розповсюджує французьку мову.

На лексичному порталі ведеться статистика щоденного користування порталом у країнах світу. Слід зазначити, що за частотністю користування цим ресурсом перше і друге місце з двадцяти займають поперемінно Сполучені Штати Америки та Франція; за ними на третій позиції – невизначені користувачі, потім – Канада, Бельгія, Швейцарія і та ін.; Росія – на 9-8 місці. Україна ж на сьогоднішній день не потрапляє у двадцятку країн-користувачів порталу.

Серед численних вільно доступних *текстових корпусів*, де пропонуються і надаються різні документи, статті, книги, виділяються:

- база даних Frantext, яка об'єднує понад 500 творів французької літератури 18-20 століть;
- журналістський корпус L'Est Républicain, який містить тексти щоденних регіональних видань за два роки;
- корпус лінгвістичних статей журналу "Sciences Humaines";
- корпус досліджень усних надбань мови, починаючи з 80-90 років, який супроводжується транскрибуванням і таке інше.

Лексика й словники інтегровані до єдиного *лексичного порталу*, який дозволяє робити перехресні запити та отримувати результати у стандартному форматі. Окремими розділами лексичного порталу є сайти: морфологія, лексикографія, етимологія, синонімія, антонімія та інші.

На сторінці "Морфологія" (MORPHALOU 2.0 – Lexique morphologique ouvert du français), де представлені морфологічні словоформи французької мови, можна ознайомитись з їхньою орфографією, фонетичним звучанням (за допомогою медіаплеєра) та граматичними формами.

Сторінка "Лексикографія" представлена сучасними та стародавніми словниками. На головній сторінці для пошуку словоформ у словниках подані найбільш значущі на сьогоднішній день словникові ресурси. Це, передусім, словникова база *TLFi – Trésor de la Langue Française informatisé*; 4-те (1762), 8-е (1932-1935) та три томи 9-го (1992-2012) видання Словника Французької академії *Dictionnaire de l'Académie française*, який є носієм нормативної французької мови; база франкофонних лексикографічних даних *Base de Données Lexicographiques Panfrancophone*, представлена університетом Лаваль з Квебеку; а також визначні словники Середньовіччя *Dictionnaire du Moyen Français (1330-1500)* та словник *Le Du Cange Moyen Âge*.

Відкриваючи віконечка далі, вглиб сторінки лексикографічного розділу, знаходимо й інші словники більш вузького профілю. Це – сучасний словник ідіоматичних виразів *Dictionnaire électronique d'expressions idiomatiques Français – Portugais – Français*, а також низка стародавніх словників: *Le Dictionnaire Électronique de Chrétien de Troyes*; *La troisième édition (1552) du Dictionarium latinogallicum de Robert Estienne*; *Le Thresor de la langue françoise, tant ancienne que moderne de Jean Nicot (Paris, David Douceur, 1606)*; *Le Dictionnaire historique et critique de Bayle (fac-similé de la version de 1740)*; *Le Dictionnaire de Trévoux (imprimé à Nancy en 1740)*

chez Pierre Antoine); *Le Dictionnaire critique de la langue française* Jean-François Féraud (1787-1788); *Encyclopédie de Diderot et d'Alembert*.

Тут розміщені й найстаріші видання – 1-е (1694), 5-е (1798), 6-е (1835) – Словника Французької академії *Dictionnaire de l'Académie française*.

Серед цього розмаїття інформатизованих французьких словників найграндіознішим проектом є наразі електронна версія **Trésor de la Langue Française informatisé – TLFi**, що ґрунтується на даних *Trésor de la Langue Française* (1971-1994), словника XIX-XX століть у 16 томах та 1 додатку.

Trésor de la Langue Française (TLF) – результат глибоких лінгвістичних досліджень у галузі вживання французького словника та його історії. Започаткування цього проекту було здійснене у шістдесяті роки минулого століття у зв'язку з заснуванням Науково-дослідного центру французької мови, "метою якого було створення об'єктивного і безстороннього свідка французького словникового складу, а також забезпечення спадкоємця словника Літтре, який свого часу вважався типовим зразком сучасної наукової лексикографії" [Pierrel 2004, 3].

Праця сотень дослідників під керівництвом ректора Поля Імбса (Paul Imbs) та професора Бернара Кемади (Bernard Quemada), що тривала понад десять років, завершилася народженням 16 томів, які побачили світ у період з 1971 по 1994 роки.

Формування бази даних TLF розпочалося у 1963. Введення основного корпусу текстів було завершено у 1968 році. Починаючи з 1964 року здійснювалось автоматична обробка даних. На базі автоматичного перегляду текстів XIX-XX століть були складені списки слів, що становили 800 тисяч одиниць, включаючи технічні терміни (500 тисяч) та неологізми (що з'явилися після 1960 року). Лише частина цієї об'ємної інформації була представлена на сторінках словника *Dictionnaire de la langue française du XIXe et du XXe siècle*. Словник *Trésor de la Langue Française (TLF)* налічував на той час понад 80 тисяч словникових статей.

Нині інформатизований ***Trésor de la Langue Française informatisé (TLFi)*** є найповнішим із комп'ютерних словників, який існує на CD-ROM та в системі on line. Його текстовий корпус налічує 100 тисяч слів зі своєю історією, 270 тисяч визначень.

Більшого електронного словника французької мови сьогодні не існує у світі.

Ж.-М. П'єрель називає словник витвором покоління, оскільки створення TLF збіглося з початком застосування в гуманітарних науках засобів механографії та інформатизації документів. Потужний інформаційний матеріал, систематична і вичерпна обробка понад 1000 літературних творів надала можливість редакторам використати багату колекцію прикладів вживання слів (430 000 прикладів) і створити найбільшу базу текстових даних французькою мовою – FRANTEXT, яка й надалі продовжує регулярно поповнюватись, налічуючи сьогодні близько 4 000 французьких літературних праць.

Жан-Марі П'єрель у своїй Передмові до TLFi характеризував цю інформаційну версію як *словник панфранкофонії*. "Франція надолужила згаяне, у той час як Англія вже все завершила двадцять п'ять років тому, випустивши у світ оксфордський New English Dictionary, і в той час як інші латинські, германські чи слов'янські країни все ще працюють протягом багатьох років, щоб опублікувати національний словник" [Pierrel 2004, 3].

Історичний характер словника зумовлений тим, що праця не обмежується лексикою сьогодення, а містить в кожній словниковій статті рубрику "етимологія і історія", збагачену сучасними відомостями з цієї галузі.

TLFi є лінгвістичним або мовним словником, який, на відміну від енциклопедичних праць, визначає кожне слово через його мовні ознаки: форму, зміст, стилістичне і синтаксичне вживання.

Trésor de la Langue Française infomatisé різниться від інших словників особливою структуралізацією даних. Простий і доступний інтерфейс пропонує три рівні довідок: простий пошук, пошук за допомогою програми, і комплексний пошук. Можна користуватись усіма перехресними ресурсами TLFi: пошук слова за приблизною орфографією, відбір різних значень, пошук слова в певній дисциплінарній сфері; пошук послідовностей, що містять чи не містять ту чи іншу частину мови; відтворення на кольоровому тлі усіх прикладів, що містять певне слово; пошук за кінцевими складами чи літерами (напр.: знайти усі іменники чоловічого роду, що закінчуються на -ée) і навіть здійснення запитів різних складностей (напр.: відтворити на екрані військово-морські терміни, пов'язані з маневруванням парусами).

Словник організований в алфавітному порядку. Лексичні омоніми подані в одній статті, позначені порядковими виносками вгорі слова: наприклад, *parler*¹ – дієслово і *parler*² – іменник. Для зручності сприйняття застосовуються різні фоніві забарвлення тексту: червоний, жовтий, зелений, помаранчевий.

Щоб мати конкретнішу уяву про словник, звернемося до його словникової статті *cerise*.

Стаття починається з вихідного етимологічного значення, похідні значення подані в логічній послідовності, яка дозволяє простежити основні засади, що зумовили зв'язок значень цього слова. Заголовне слово *cerise* набране великими жирними червоними літерами. За ним позначається частина мови – *substantif* (в інших стаття можуть бути *verbe*, *adjectif*, *adverbe*, *interjection*) і рід для іменників – *féminin*. Увесь подальший текст іде чорним шрифтом. Класифікація значень слова представлена великими літерами А, В і С. Стаття має три основні частини, які у свою чергу мають ще підрозділи. Дефініція слова в кожному підрозділі виділена жовтим кольором.

У частині А подається визначення іменника *cerise* у загальному та гастрономічному значенні, представлені також просторічні (*expressions populaires*) та застарілі вирази з цим словом. Наприклад,

" **CERISE**, subst. fém.

A. – Petit fruit à noyau de forme ronde, de couleur généralement rouge, que produit le cerisier :

1. ... j'arrive de la ferme pour vous apporter un petit panier de **cerises**... vous savez, de ces **cerises** croquantes du cerisier derrière le hangar, ... ERCKMANN-CHATRIAN, *L'Ami Fritz*, 1864, p. 132.

SYNT. *Cerises à courte queue* (cf. *aigriotte*); *cerises précoces* (LAMARTINE, *Le Tailleur de pierre de Saint-Point*, 1851, p. 445), *tardives* (Ac. 1798-1932); *cerises à confire*, *cerises confites* (Ac. 1798-1932).

– *GASTR.* *Vin de cerises*. Alcool fait à base de jus de cerise (cf. CRÈVECŒUR, *Voyage dans la Haute Pensylvanie*, t. 1, 1801, p. 276). *Ratafia de cerise* (JOUY, *L'Hermite de la Chaussée d'Antin*, t. 2, 1812, p. 274). *Sirop, confiture de cerises; tarte aux cerises; cerises à l'eau-de-vie* (BALZAC, *Les Illusions perdues*, 1843, p. 355).

– *Expr. pop.*

1. *Le temps des cerises*. Le printemps; *au fig.* le début de l'existence, la jeunesse : .....

....."

Далі наводяться можливі словосполучення у синтагмах, зокрема, сполучуваність слова з іменником, з прикметником, дієслівними формами. Ремарка наголошує про частотне живання слова як прикметника, граматична примітка говорить про те, що прикметник залишається незмінним у множині: *rubans cerise*.

Після визначення, на зеленому тлі, представлені приклади, які цитуються переважно з французьких літературних творів. В інших статтях можна зустріти ілюстрації з газетно-журнальних публікацій, промов відомих людей тощо. При цьому маємо точне посилання на джерело: зазначається автор, назва праці, рік видання та сторінка.

"**В.**– [P. anal. avec la couleur, la forme, la fraîcheur du fruit]

1. *BOT.* Fruit d'une autre plante ressemblant beaucoup à la cerise. *Cerise d'hiver* ou en chemise (*Lar.* 19e, *Lar. encyclop.*). Fruit de l'alkékenge*. *Cerise d'ours* (*Lar.* 19e, *Lar. encyclop.*). Fruit de la busserole*. *Cerise gommeuse*(ROB.). Fruit du savonnier. *Cerise carrée* (ROB.). Fruit du giroflier (*cf. cerisier* A). *Cerise des Antilles* (ROB.). Fruit de la malpighie. *Cerise du café, du caféier* (*cf. CHATEAUBRIAND, Les Natchez, 1826, p. 297*).

2. [En parlant d'une pers.] *Un teint de cerise* (PONCHON, *La Muse au cabaret, Insatiabilité, 1920, p. 187*). Un teint frais et rose. *Bouche en cerise* (GREEN, *Journal, 1944, p. 129*). Bouche rouge, menue et charnue. *Rouge comme une cerise*. ....."

У частині **В** наводяться дефініції наукових галузей, зокрема, ботанічного значення слова, які мають додаткові ремарки. Позначка *Bot.* виділена помаранчевим кольором.

Частина **С** присвячена технічним термінам, зокрема, з галузі металургії, медицини, ветеринарії, а також спеціальним значенням – арго. Окрім французьких арготизмів наводиться канадський вислів *région* у значенні *cerise*. (За браком місця ми ілюструємо статтю уривками).

С.– *Emplois techn. ou spéc.*

1. *Argot*

a) Visage, tête. *Tomber sur la cerise*. Tomber dessus. *Ils nous tombaient sur la cerise toujours en guise d'apéritif*(CÉLINE, *Mort à crédit, 1936, p. 536*).

b) Malchance. *Avoir la cerise* (ROB.). *Pas de souhait de bonne chance. Ça porte malheur. Assez de cerise comme ça! Charogne de grève!* (A. ARNOUX, *Double chance*, 1958, p. 200).

c) Région. (Canada). Virginité. *Faites-moi perdre ma cerise* (V.-L. BEAULIEU, *Mémoires d'Outre-tonneau*, Montréal, 1968, p. 171).

2. **MÉTALL.** *Rouge(-)cerise* ou *cerise*, subst. masc. Couleur que prend le fer soumis à une très haute température et, *p. ext.*, indication de cette température. *Fer chauffé au rouge-cerise* (LITTRÉ, *DG*). *Le rouge de cuivre et le cerise du métal en fusion* (COLETTE, *Claudine en ménage*, 1902, p. 153). *Du rouge cerise au rouge sombre, chauffer lentement et bien à cœur jusqu'au rouge cerise, qu'il ne faut pas dépasser* (J. CAHEN, E. BRUET, *Carrières, plâtrières, ardoisières*, 1926, p. 95).

3. **MÉD. VÉTÉR.** Sorte d'excroissance qui peut se développer à la surface d'une plaie, particulièrement sur le pied du cheval (*cf.* E. GARCIN, *Guide vétér.*, 1944, p. 184).

Prononc. et Orth. : [s(ə)ʁiːz]. Ds *Ac.* 1694-1932. **Étymol. et Hist.** *Ca* 1190 (J. BODEL, *Chanson des Saisnes*, XXIII ds *GDF. Compl.*). Du lat. vulg. *cerēsia "id." neutre plur. considéré comme fém. sing., du b. lat. *ceresium* neutre sing. (1re moitié VIes. ANTHIMUS. ds ANDRÉ *Bot.*, s.v. *cerasium*), var. apophonique de *cerasium* (Columelle ds *TLL* s.v., 854, 29), empr. au gr. κ ε ρ α σ ι ο ν "cerise" lui-même dér. de κ ε ρ α σ ο ς (ou κ ε ρ α σ ο ς) "cerisier". **Fréq. abs. littér.** : 472. **Fréq. rel. littér.** : XIXes. : a) 348, b) 1 103; XXes. : a) 692, b) 701. **Bbg.** BRÜCH 1913, p. 168. – Des Cerises et des merises. *Vie Lang.* 1953, p. 290. – GOTTSCH. Redens. 1930, p. 128, 175. – GOUG. Mots t. 1, 1962, p. 100. – MAT. Louis-Philippe, 1951, p. 205. "

Після тлумачення окремих значень слова у словниковій статті наводяться *вимова* та *орфографія*, у квадратних дужках представлено транскрипцію. Тут презентований і розділ *етимології* та *історії*, де автори дають діахронічний опис лексеми, вказуючи її походження та зміни, що відбулися за останні кілька століть. Зокрема, перша згадка слова *cerise* зазначається у 1190 році; зауважується про його походження з вульгарної латини через запозичення з грецької. Зазначається також *абсолютна та відносна літературна частотність* слова по століттях.

Натиснувши на піктограму *Synonymie* у верхній частині сторінки, отримуємо синонімічний ряд слова *cerise*, відтворений на горизонтальній діаграмі: *griotte, malchance, montmorency, merise, marasque, kirsch, guignon, guignolet, guigne, coeur de pigeon, cerisette, carminet, bigarreau, agriote, adversité, rouge*. При цьому дається посилання на Словник синонімів Dicosyn Crisco.

У розділі *Antonymie* слова з протилежним значенням відсутні.

У словнику зустрічаються українські слова, що стали інтернаціоналізмами. Так, наприклад, у статті *hetman* – *гетьман* знаходимо такі визначення:

"НЕТМАН, subst. masc.

A. – Chef des armées de l'ancienne république de Pologne et du grand duché de Lithuanie, du XVIe au XVIIIe siècle. *Grand hetman de la couronne. Miechawiecki, que le prétendu tsar avait nommé son hetman ou généralissime* (MÉRIMÉE, *Faux Démétrius*, 1853, p. 334). *Je suis né en 1829, à Varsovie, d'un père polonais et d'une mère russe, plus exactement volhynienne. C'est d'elle que je tiens mon titre d'hetman de Jitomir* (BENOIT, *Atlant.*, 1919, p. 204).

B. – Chef élu d'anciens clans cosaques d'Ukraine à l'époque de leur indépendance. *Le boyard Polonais prisonnier de guerre d'un cosaque Zaparogue, l'hetman des Cosaques prisonnier d'un Tartare* (CENDRARS, *Bourlinguer*, 1948, p. 383).

Prononc. et Orth. : [etmã]. Var. [etman] ds *Pt ROB.* et *Lar. Lang. fr. Att.* ds *Ac. dep.* 1835. Au plur. des *hetmans*. Vx

: *hetmann* (RAYMOND 1832, GATTEL 1841). **Étymol.** et

Hist. 1660 *Hettman* (G. LE VASSEUR DE BEAUPLAN, *Description d'Ukraine*, Rouen, Cailloué, p. 55 ds *Fr. mod. t. 22*, p. 208). Empr. au polon. *hetman* "chef d'armée", correspondant à l'ukrainien *ataman* (cf. O. JÄNICKE ds *Mél. Wartburg*, 1968, t. 2, p. 446 et 455; *FEW* t. 20, p. 37; v. aussi VASMER, s.v. *ataman*). **Fréq. abs. littér.** : 36. **Bbg.** ARVEILLER (R.). *R. Ling. rom.* 1976, t. 40, p. 456. – QUEM. *DDL* t. 7.

Основне значення слова тлумачиться як армійський очільник у стародавній Польській республіці, а також у Герцогстві литовському. І лише у другому значенні визначається як обраний ватажок козацької спільноти (клану) України в епоху незалежності. Зазначається, що історична згадка припадає на 1660 рік згідно з джерелом G. LE VASSEUR DE BEAUPLAN *Description d'Ukraine*.

У фонетичному аспекті подається два варіанти вимови слова *hetman*: з назалізованим чи деназалізованим кінцевим складом. Зазначається, що слово запозичене з польської і відповідає українському "атаман".

Тлумачення слова *hetman* у TLFi не відповідає дефініціям Великого тлумачного словника сучасної української мови, де *гетьман* визначається як "У XVI ст. виборний ватажок козацького війська Запорізької Січі, від XVII ст. до 1764 р. – начальник козацького

війська та верховний правитель України" [ВТСУМ 2002, 179]. Французьке неадекватне трактування слова, на нашу думку, дещо применшує і обмежує його справжнє українське значення.

Отже, знання структури електронного ресурсу *Trésor de la Langue Française infomatisé*, а також уявлення про його переваги та вади, є важливим для користування ним у повсякденній роботі перекладача.

Популярність TLFi у світі безперервно зростає. Якщо середній показник переглянутих сторінок на початку 2002 року становив 50 у день, то сьогодні відкриваються 160 000 сторінок у день.

У цілому використання в роботі перекладача французького пошукового порталу Національного центру текстових та лексичних ресурсів Centre National de Ressources Textuelles et Lexicales – CNRTL дозволяє швидко й радикально підвищити якість перекладу, надаючи можливість ознайомитися з тлумаченням нових сучасних термінів, правильно зрозуміти і перекласти застарілі слова і вирази, знайти відповідники, що належать до різних стилів мови, ознайомитися з неологізмами, професійним сленгом – відшукати те, що неможливо знайти навіть у найсучасніших перекладних двомовних словниках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Укл. і голов. ред. В.Т.Бусел. – К., Ірпінь: ВТФ "Перун", 2002. – С. 179.
2. CNRTL: Centre National de Ressources Textuelles et Lexicales [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту: <http://www.cnrtl.fr/>
3. *Pierrel Jean-Marie* La Préface du TLFi . – Nancy, 2004.

Стаття надійшла до редакції 19.04.13.

Андрієвская Э. Н., к.филол.н., доц.,
Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко

ЕЛЕКТРОННЫЙ ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКИЙ РЕСУРС *TRESOR DE LA LANGUE FRANÇAISE INFORMATISE* И ЕГО ИСПОЛЬЗОВАНИЕ В РАБОТЕ ПЕРЕВОДЧИКА

Статья знакомит с французским лексическим порталом CNRTL. Анализируется работа информатизированного словаря "Trésor de la Langue Française infomatisé", описываются его достоинства и недостатки, возможности использования при переводе.

Ключевые слова: французский лексический портал, словарь TLFi, словарная статья, перевод.

Andriiivska E.,

Institute of Philology, National Taras Shevchenko University

**ELECTRONIC LEXICOGRAPHICAL RESOURCE "TRESOR
DE LA LANGUE FRANÇAISE INFORMATISE"
AND ITS USE IN THE WORK OF THE TRANSLATOR**

The article introduces the French lexical portal CNRTL. A work of the computerized dictionary "Trésor de la Langue Française informatisé" is analyzed, its advantages and disadvantages, possibility of its use in translation are described.

Keywords: *French lexical portal, dictionary TLFi, vocabulary entry, translation.*

УДК: 811.111'367.335

Андрійченко Ю.В., к.філол.н., доц.,

Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

**ВІДОБРАЖЕННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ
В НАЗВАХ ПРОФЕСІЙ І ПОСАД У ІСПАНСЬКІЙ МОВІ**

Статтю присвячено лінгво-прагматичному аналізу гендерних стереотипів у назвах професій, посад і занять в іспанській мові. Типовими є ситуації, коли вирішальна роль належить не стільки гендеру, скільки комунікативній ситуації, особливостям соціального і професіонального статусу, віковим та етнічним характеристикам.

Ключові слова: *гендер, текст, комунікація, мовні стереотипи.*

Мета дослідження полягає у вивченні та описі лінгвопрагматичних аспектів гендерного чинника в назвах професій, посад і занять в іспанській мові.

Актуальність обраної теми дослідження зумовлена необхідністю пошуку адекватних шляхів вивчення такого складного явища, яким є гендер, в іспаномовному комунікативному просторі. Гендерні відносини в мові у вигляді культурно зумовлених стереотипів впливають на поведінку особистості і на процеси її мовної соціалізації. У зв'язку з цим особливого значення набуває дослідження змін, яких зазнає лексичний